

DOI https://doi.org/10.32782/naoma-bulletin-2026-6-10
УДК 728:692.415
ORCID ID: 0009-0004-1613-6890
ORCID ID: 0000-0003-2009-1491

Олександра Лаврук
здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня
кафедра архітектурного проєктування
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
oleksandra.lavruk@naoma.edu.ua

Анатолій Давидов
кандидат архітектури, доцент
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
anatoliy.davydov@naoma.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ОЧЕРЕТЯНИХ ПОКРІВЕЛЬ В СУЧАСНІЙ ЖИТЛОВІЙ АРХІТЕКТУРІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню використання очерету як природного будівельного матеріалу в сучасній житловій архітектурі. Висвітлено культурний аспект його використання як елемента традиційної архітектури та носія локальної ідентичності. Розглянуто історичну традицію застосування очеретяних і солом'яних покрівель на території України, а також проаналізовано сучасні приклади їхнього використання у вітчизняній та європейській практиці. ***Мета статі*** – дослідити прийоми практичного використання традиційних покрівельних матеріалів у сучасній архітектурі. ***Методи дослідження*** – комплексний аналіз, метод порівняння, типологічний аналіз. ***Результати дослідження.*** У роботі визначено характерні архітектурні прийоми використання очерету та окреслено особливості просторових вирішень будівель, в яких він виступає ключовим елементом формування архітектурного образу.
Ключові слова: сучасна архітектура, очеретяна покрівля, народна архітектура, стала архітектура, вернакулярна архітектура.

Oleksandra Lavruk
Master's Student at the Department of Architectural Design
National Academy of Fine Art and Architecture
oleksandra.lavruk@naoma.edu.ua

Anatoliy Davydov
Candidat of Architecture, Associate Professor
National Academy of Fine Art and Architecture
anatoliy.davydov@naoma.edu.ua

THE USE OF REED ROOFS IN CONTEMPORARY RESIDENTIAL ARCHITECTURE

Abstract. This article examines the use of reeds as a natural building material in contemporary residential architecture. It highlights the cultural aspect of using reeds as an element of traditional architecture and a vehicle for local identity. The article analyzes the historical tradition of using reed and straw roofs in Ukraine, as well as contemporary examples of their use in residential architecture in Ukraine and European countries. ***The purpose*** of this article is to explore techniques for the practical use of traditional roofing materials in contemporary architecture. ***Research methods*** include comprehensive analysis, comparative analysis, and typological analysis. ***Research results:*** The study identifies characteristic architectural techniques for using reeds and outlines the features of spatial solutions in buildings where reeds serve as a key element in shaping the architectural image.
Key words: modern architecture, thatched roof, folk architecture, established architecture, vernacular architecture.

Постановка проблеми. У сучасних умовах кліматичної кризи та надмірного виснаження природних ресурсів дедалі гострішою є потреба пошуку сталих будівельних рішень, здатних мінімізувати негативний вплив на довкілля та водночас забезпечувати якісні умови для життя. Індустріальні матеріали, хоча й домінують у сучасній архітектурі завдяки своїй технологічності та передбачуваності, супроводжуються значними енергетичними витратами на виробництво, транспортування

й утилізацію, а також залежать від обмежених природних запасів. У таких умовах все більше зростає зацікавленість у поверненні до традиційних місцевих матеріалів, які є відновлюваними, екологічними й часто доступнішими. Паралельно з екологічними викликами відбувається і культурна трансформація: глобалізація та уніфікація архітектури призводять до втрати регіональних особливостей, розмивають локальні традиції та створюють середовище, позбавлене місцевого колориту та ідентичності. Тому використання місцевих природних матеріалів постає не лише як екологічно обґрунтоване рішення, але й як спосіб збереження національної ідентичності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні дослідження традиційних і природних будівельних матеріалів демонструють зростання інтересу до їхньої повторної інтеграції в практику енергоефективного та сталого будівництва. У наукових працях останніх років простежується тенденція до переосмислення традиційних конструктивних рішень не лише як елементів історичної спадщини, але й як потенційно конкурентоспроможних компонентів сучасної архітектури.

Загальне уявлення про унікальність української архітектури, його джерел та філософії досліджено у монографії А. Пучкова «Український архітектурний стиль» [1]. Увесь перший розділ дослідження присвячено онтології дому, що стає одним з чотирьох модусів, або візуальних проявів стилю. Вагому роль у формуванні архітектурної форми відіграють стіни та дах, для побудови яких використовували глину, солому, очерет. Місцеві матеріали, раціональність й технологічність процесів будівництва стають основою стилю, традицій та одночасно інновацій.

Сучасні дослідження очеретяних покрівель зосереджені переважно на їхніх технічних характеристиках. Основна увага приділяється теплоізоляційним властивостям, термічній стабільності, поведінці за умов підвищеної вологості та пожежній безпеці матеріалу. Додатково науковці шукають більш ефективні технології монтажу та експлуатації таких дахів. Теплоізоляційні й вогнестійкі властивості очеретяних матів досліджені у роботах Ю. Цапко зі співавторами [2; 3]. Дослідження свідчить про можливість переходу обробленого очерету до матеріалів, які належать до помірно займистих та горючих, що не поширюють полум’я поверхнею, а це, своєю чергою, розширює можливості його використання.

Дотичні до нашої теми дослідження проводяться і поза межами нашої країни, зокрема в Японії. Порівнюючи нормативні підходи до солом’яних покрівель у Великій Британії, Данії, Нідерландах і Японії, японський дослідник Т. Мізукамі (Tensei Mizukami) у праці «Порівняльне дослідження будівельних норм та методів вогнезахисту солом'яних дахів у Великій Британії, Данії, Нідерландах та Японії» («A comparative study of building regulations and fire protection methods on thatched roofs in the United Kingdom, Denmark, the Netherlands and Japan») підкреслює, що ключовим стримувальним чинником ширшого застосування очерету залишається підвищена пожежна небезпека. Саме з огляду на це в будівництві застосовують спеціальні вогнезахисні обробки, конструктивні бар’єри та інші регламентовані технічні заходи [4].

Водночас стаття «Study on the Potential of Introducing the Thatch into Contemporary Architectures» («Дослідження потенціалу впровадження солом'яного даху в сучасну архітектуру»), авторства Н. Фукуйами (Natsumi Fukuyama) та С. Ямамото (Sachiko Yamamoto), доводить, що використання соломи в сучасних архітектурних рішеннях є можливим за умови застосування гібридних систем, які забезпечують відповідність актуальним вимогам до експлуатаційної безпеки, енергоефективності та конструктивної надійності [5].

У дослідженні «Аналіз минулих технологічних та інтелектуальних адаптацій у традиційній японській архітектурі солом'яних дахів» («Insights from Past Technological and Intellectual Adaptations in Japanese Traditional Thatch Architecture») японські вчені С. Джамін (Celine Jamin), Х. Кобайаші (Hirohide Kobayashi), А. Фуджієда (Ayako Fujieda) та М. Сугінака (Mizuki Suginaka) стверджують, що розвиток традиційної солом’яної архітектури в Японії відбувався через послідовну технологічну адаптацію, у межах якої ремісницькі прийоми поєднувалися з новими конструктивними рішеннями [6].

Паралельно розвивається напрям досліджень, присвячених культурному виміру солом’яних покрівель і проблемі збереження автентичності. Наголошено, що солом’яна покрівля є не лише функціональним елементом будівлі, але й носієм локальної ідентичності та традиційних будівельних знань. Подібну проблематику розвиває відома естонська науковиця Е. Лютсеп (Elo Lutsepp) у дослідженні «Трансформація традицій: відновлення оригінальної естонської народної архітектури в ситуації, коли традиційні матеріали більше недоступні» («The transformation of tradition:

restoring original Estonian vernacular architecture in a situation where traditional materials are no longer available»), котра аналізує відновлення естонської вернакулярної архітектури в умовах дефіциту традиційних матеріалів [7]. На її думку, використання адаптованих технологічних замінників дає змогу відтворювати історичні форми, проте водночас створює напруження між вимогами автентичності, збереженням ремісничої спадкоємності та сучасними нормативними обмеженнями.

Виклад основного матеріалу. Використання очеретяних і солом'яних дахів має глибоку історичну традицію на тернах України. Перші відомі приклади таких покриттів зустрічаються ще у трипільській культурі. Згодом ця традиція продовжилася в архітектурі наших ближчих предків – від перших будівель часів Київської Русі до козацьких поселень і пізніше до селянських господарств різних регіонів України. Очерет був доступним, легким і водночас досить довговічним матеріалом, який забезпечував ефективну теплоізоляцію та природну вентиляцію. Такі дахи не лише гармонійно вписувалися в місцевий ландшафт, але й формували характерний образ українського села, ставши важливою частиною народної архітектурної спадщини. У 2024 році Міністерство культури та інформаційної політики України внесло програму з охорони традиції покриття хат соломою та очеретом до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини [8].

У цьому контексті показовим також є нещодавній український проєкт «DAKH (ДАХ): Vernacular Hardcore», представлений на Венеційському архітектурному бієнале 2025 року, кураторкою і дизайнеркою якого є Б. Косміна [9]. Образ даху в експозиції є базовим символом дому, захисту й стійкості, який в умовах війни набуває нового, трагічного й захисного значення. Виставковий проєкт осмислює архітектуру повсякденного виживання, відбудови та локальної самоорганізації в умовах війни, порівнюючи її з «аборигенною» забудовою давнини та акцентуючи увагу на традиційних будівельних практиках і матеріалах як носіях культурної пам'яті та ідентичності.

Сьогодні інтерес до очеретяних покрівель відроджується, але вже в новому контексті – як частина екологічного, енергоощадного та вернакулярного підходу в сучасній архітектурі. Традиційні техніки активно повертаються завдяки сучасним технологіям укладання та обробки природних матеріалів, що робить такі дахи не лише декоративними, але й цілком конкурентними за експлуатаційними характеристиками. У поєднанні давніх традицій і сучасних рішень відкривається можливість переосмислити очерет як екологічний матеріал для житлового будівництва.

Така практика є типовою для багатьох країн світу. Очерет звичайний (Phragmites australis) – це поширена рослина прибережних екосистем і традиційно використовується в країнах Балтійського регіону як природний покрівельний матеріал. Так, сучасний «The Dune House», спроєктований студією «Archispektras», – приклад застосування очерету для покрівлі. «The Dune House» споруджений як відпочинковий для родини кайтсерфера, і розташований на узбережжі Балтійського моря (Латвія, с. Ніда). Об'єкт характеризується витягнутою лінійною композицією, просторово орієнтованою паралельно до лінії берега. Крута асиметрична двосхила очеретяна покрівля плавно переходить у фасад, що об'єднує всі приміщення будівлі у цілісний архітектурний об'єм.

Основний простір тут – це відкрита громадська зона, що формує «панорамну вісь» у напрямку моря. Приватні кімнати розташовані вздовж цієї осі та мають прямий візуальний зв'язок з узбережжям завдяки суцільній смузі скління.

Традиційна техніка укладання дає змогу очерету адаптуватися до виразної асиметричної геометрії без необхідності декоративних стиків або металевих елементів. Фактура очерету та його колірна гама (теплі сіро-золотисті відтінки) забезпечують природну інтеграцію будинку в ландшафт дюн. З плином часу покрівля набуває холодного сріблястого відтінку, що відповідає первинному архітектурному задуму. Ця об'ємна та фактурна оболонка плавно переходить у скляний фасад, створюючи візуальний ефект легкості.

Іл. 1. Фасад відпочинкового будинку «The Dune House» у Латвії. Архітектурна студія «Archispektras». *2015*. [10]

Використання очерету є не лише даниною регіональній будівельній культурі, але й дизайнерським інструментом, що дає змогу створити цілісний, м'який, природний образ будівлі. Він «вливається» в навколишнє середовище й контрастує з сучасною архітектурою будівлі, символізуючи таким чином баланс між природою та людиною (іл. 1).

Сучасний приклад застосування очерету для покрівлі та загальні пошуки української ідентичності у приватному житловому будівництві були здійснені студією С. Махна у Козині біля Києва під час будівництва родинного дому («Shkrub House» – Sergey Makhno Architects; Козин, Україна, 2019) (іл. 2). Проєкт «Shkrub House» репрезентує авторське бачення поєднання традиційного українського та японського дизайнів у філософії вабі-сабі.

Іл. 2. Фасад родинного будинку «Shkrub House» в Козині.
Арх. С. Махно. *2019.* [11]

Будівля сформована як комплекс кількох об'ємів, об'єднаних спільним ландшафтно-просторовим сценарієм: приватна ділянка з садом, внутрішні дворики та система терас задають головну композиційну вісь.

Основний житловий блок має відкриту структуру: вітальня, їдальня та кухня з'єднані в одне ціле, формуючи центральний «життєвий простір». Великі панорамні двосвітні вікна орієнтовані на приватну частину саду. Приватні приміщення розташовані у дещо відокремленому крилі будинку, що надає їм просторового затишку, а також забезпечує кращу шумоізоляцію. Очеретяна покрівля має виражену візуально щільну й природну фактуру – нерівну та волокнисту. У «Shkrub House» ця поверхня працює як домінуючий матеріальний план, протиставлений більш стриманим дерев'яним і глиняним фасадам. Широкі бічні звиси, що частково «сповзають» на фасад і підкреслюють геометрію будівлі, задумані аби нагадувати дах традиційної української хати-мазанки з солом'яною стріхою. «Shkrub House» демонструє, як традиційні матеріали та ручні техніки можуть бути переосмислені в сучасній архітектурі, створюючи культурно насичений простір. Синтез української та японської культур формує унікальний образ дому.

Яскравою ілюстрацією інноваційних і традиційних прийомів застосування очерету у будівництві житлових будинків спостерігаємо і в сучасній архітектурі Нідерландів. Сучасні нідерландські будівельники закуповують великі об'єми очерету в Україні, зокрема у місті Вилкове, що знаходиться в українській частині дельти Дунаю. Використання очерету зумовлене світовою тенденцією сучасної архітектури до застосування екологічних матеріалів, які забезпечують збереження довкілля. Окрім того, очерет також є традиційним матеріалом для регіону. Ця сировина, завдяки своїм природним властивостям, набуває все більшої популярності у сучасному будівництві Нідерландів. Матеріал поєднує функції тепло-, звуко- та вологоізоляції, забезпечуючи водночас високі екологічні й естетичні властивості.

Наприклад, під час проєктування приватного будинку «Woonhuis Lichtenberg» автори насамперед прагнули зробити архітектуру екологічною та сталою – як на етапі зведення, так і протягом усього її життєвого циклу. Загальна форма будинку задумана як виразний скульптурний об'єм: у ньому поєднується широка, «прозора» нижня частина з об'ємною вертикальною надбудовою – масивною формою, загорнутою в природні матеріали (очерет та деревину), що надають будинкові теплоти і тактильного характеру. Завдяки такому контрасту нижній поверх виглядає легким і майже прозорим, тоді як верхній набуває візуальної масивності.

Планувальна структура будинку складається з двох рівнів. Нижній поверх передбачає відкритий простір, в якому об'єднано кухню, їдальню та вітальню, з максимальною відкритістю до ландшафту через великі панорамні вікна. Другий і третій рівні об'єднують приватні кімнати. Завдяки своїй висотній просторовій орієнтації, ці приміщення відкривають краєвиди для огляду з усіх чотирьох сторін (іл. 3).

Очерет формує зовнішню шарувату обшивку, яка відповідає пластичному вирішенню об'ємно-просторової форми. Для покриття використано традиційне плетіння очерету («riet-vlechtwerk»), що

виконується майстрами вручну. Саме через це для оздоблення країв даху та вікон використовуються металеві карнизи або відливи: очерет сам по собі служить чистим завершенням. Будинок «Woonhuis Lichtenberg» є яскравим прикладом гармонійного поєднання сучасного мінімалізму з традиційними ремеслами та природними матеріалами.

Іл. 3. Фрагмент фасаду будинку «Woonhuis Lichtenberg» в Амерсфорті (Нідерланди). Архітектурна студія «9graden». *2021*. [12]

Цікавим прикладом екологічного будівництва є проєкт будинку «Living on the Edge» (Нідерланди), розроблений для сім'ї підприємця. Основною концепцією стала сама локація, як перехід від урбанізованої території до рівнинного пейзажу. Архітектори бюро Arjen Reas Architecten інтегрували традиційні автентичні елементи (стріху, глиняну штукатурку) у сучасну кубічну форму будівлі, що дало змогу створити об'ємно-просторову структуру, яка синкретично поєднує ознаки модернізму та регіонального традиціоналізму. Архітектурна форма об'єкта базується на чіткому кубічному об'ємі, який візуально дистанційований від природного контексту. Центральною візуально-образною ідеєю проєкту виступає контраст між лаконічною геометрією сучасних форм і фактурністю використаних матеріалів.

Поєднання автентичних та сучасних матеріалів – фактурного очерету та білої тинькованої штукатурки – відображає концепцію взаємодії традиційного та модерного підходів в архітектурі. Під'їзд до будинку веде на нижній рівень, де розташовані підземний гараж, комори та вхід до головної житлової частини. Головний поверх є відкритим простором: тут об'єднані кухня, вітальня та зона відпочинку. Великі розсувні двері ведуть до саду, забезпечуючи безпосередній просторовий зв'язок із навколишнім ландшафтом. На верхньому рівні розміщені спальні та ванні кімнати. Основна спальня має вбудовану ванну з панорамним видом на пейзаж, що підсилює ефект візуальної інтеграції з природним середовищем (іл. 4). Очерет використовується як покрівельний матеріал, що поєднує практичну і символічну функції. Його волокниста текстура надає об'єктам характерного природного вигляду, проте органічно вписується в сучасну архітектуру. У поєднанні з мінімалістичним дизайном формується архітектурна форма, яка є одночасно традиційною і модерною. Окрім естетичної ролі, очерет має високі показники гідроізоляції та теплоізоляції.

«Living on the Edge» – зразок архітектури, яка синтезує контрасти урбаністичного та природного середовищ, а також традиційних матеріалів і сучасних форм. Він демонструє створення «спокійного житла на межі», де втілюється баланс між звичним комфортом і матеріальною простотою.

Іл. 4. Приватний будинок «Living on the Edge». Архітектурна студія «Arjen Reas Architecten». *2010*. [13]

Проєкт подвійного житлового будинку «Under-1-Roof House» для двох родин розроблено з акцентом на сталий розвиток та екологію в межах екокварталу. Будівля формує цілісний компактний об'єм із чіткою геометричною структурою: два симетричні житлові блоки об'єднані спільною оболонкою, в опорядженні якої використано очерет. У розрізі споруда має характерну L-подібну драматичну форму. Силует є стриманим і пластичним: м'яко заокруглені лінії даху згладжують геометрію об'єму, роблячи його більш органічним (іл. 5). Будинок складається з двох повноцінних житлових одиниць, розміщених симетрично під спільним дахом. Кожен блок має власний вхід, окрему приватну терасу та індивідуальний функціональний план. Планування орієнтоване на максимальне використання енергоефективних принципів: оптимальної інсоляції, компактності внутрішніх просторів, раціональної теплотехнічної структури огороджувальних конструкцій.

Будинок має суцільне покриття з очерету, яке плавно переходить з даху на стіни. Таке рішення є ключовим для формування характерного архітектурного образу: будинок набуває м'якого, органічного вигляду, що відповідає й естетиці, й екологічним принципам. Різкі зрізи між шарами накладання очерету працюють як декоративний скульптурний елемент на фасадах. Така оболонка поєднує традиційні будівельні матеріали із сучасним підходом: будинок відповідає сучасним енергоефективним стандартам, водночас залишаючись матеріально природним та екологічно чистим. Цей проєкт є прикладом успішного балансу: функціонального дизайну, енергоефективності й екологічності. Архітектурна оболонка з очерету забезпечує естетику органічної архітектури, додає будівлі візуальної й тактильної м'якості та формує відчуття єдності з природним довкіллям. Як частина EVA-Lanxmeer, проєкт демонструє можливості сталого житла: відповідальність за ресурси, екологічний комфорт, участь мешканців у середовищі.

Іл. 5. Приватний подвійний будинок «Under-1-Roof House». Архітектурна студія «Negen graden architectuur». *2012*. [14]

Головні висновки і перспективи використання результатів дослідження. Узагальнюючи розглянуті приклади, можемо стверджувати, що використання очеретяних покрівель у сучасній житловій архітектурі найчастіше реалізується в умовах заміської малоповерхової та нещільної забудови, де природне середовище стає ключовим контекстом для формування архітектурного образу. У таких просторових умовах очерет не лише органічно вписується в ландшафт, але й підсилює відчуття єдності будівлі з природою.

Серед спільних архітектурних тенденцій аналізованих об'єктів провідним є композиційний прийом контрасту між традицією та сучасністю. Зокрема, масивна природна фактура очерету гармонійно поєднується з лаконічними архітектурними силуетами, панорамним склінням, мінімалістичними деталями та інноваційними конструктивними рішеннями.

Такий синтез дає змогу сучасній геометрії збагатитися натуральними матеріалами, де традиційний елемент виконує функцію повноцінного формотворчого архітектурного прийому, а не простої стилізації.

Важливою рисою є також характерна безперервність зовнішньої оболонки – очерет переходить із покрівлі на фасад, формуючи єдину «шкіру» будинку та посилюючи відчуття монолітності й плавності форми.

Такий підхід дає змогу архітекторам формувати об'єми, наділені природною тектонікою та водночас скульптурною виразністю. Додатково сам спосіб укладання очерету (з видимими шарами, скульптурними зрізами або плетінням) може трансформуватися на декоративний елемент екстер'єру, що підсилює індивідуальність архітектурного образу.

Таким чином, очеретяні покрівлі в сучасній практиці виступають не лише екологічним і енергоефективним рішенням, але й повноцінним інструментом формування виразної, локально вкоріненої та водночас сучасної архітектури.

Конфлікт інтересів: *Давидов Анатолій Миколайович є членом редакційної колегії журналу. Для забезпечення незалежності редакційного процесу рукопис розглядався редактором, який не мав конфлікту інтересів з автором. Автор не брав участі у відборі рецензентів, процесі рецензування та ухваленні рішення щодо публікації статті. Рукопис пройшов стандартну процедуру подвійного сліпого рецензування.*

Список використаних джерел

1. Пучков А. Український архітектурний стиль. Київ : Родовід, 2025. 276 с.

2. Обґрунтування теплоізолювальних та вогнестійких властивостей очеретяних матів / Цапко Ю. В., Бондаренко О. П., Цапко О. Ю., Горячев В. О. *Науковий вісник будівництва*. Харків, 2019. Т. 97, № 3. С. 93–99. URL: https://doi.org/10.29295/2311-7257-2019-97-3-93-99 (дата звернення: 30.03.2026).

3. Цапко Ю. В., Бондаренко О. П., Цапко О. Ю. Перспективи застосування вогнезахищеного очерету на об'єктах різного призначення. *Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури*. Одеса, 2019. Вип. 76. С. 99–107. URL: https://doi.org/10.31650-2415-377X-2019-75-99- 107 (дата звернення: 30.03.2026).

4. Mizukami T. A comparative study of building regulations and fire protection methods on thatched roofs in the United Kingdom, Denmark, the Netherlands and Japan. *Fire Technology*. 2023. Vol. 61. P. 1359–1381. URL: https://doi.org/10.1007/s10694-023-01454-z (дата звернення: 30.03.2026).

5. Fukuyama N., Yamamoto S. Study on the potential of introducing the thatch into contemporary architectures. *AIJ. Journal of Technology and Design*. 2022. Vol. 28. URL: https://doi.org/10.3130/aijt.28.380 (дата звернення: 30.03.2026).
6. Insights from past technological and intellectual adaptations in Japanese traditional thatch architecture / Jamin C., Kobayashi H., Fujieda A., Suginaka M. *HERITAGE2025. International Conference on Earthen and Vernacular Heritage: Conservation, Adaptive Reuse and Urban Regeneration*. Valencia (Spain), 10–12 September 2025. P. 191–198. URL: https://doi.org/10.4995/heritage2025.2025.19267 (дата звернення: 30.03.2026).
7. Lutsepp E. The transformation of tradition: restoring original Estonian vernacular architecture in a situation where traditional materials are no longer available. *HERITAGE2025 International Conference on Earthen & Vernacular Heritage Conservation, Adaptive Reuse & Urban Regeneration*. Valencia (Spain), 10–12 September 2025. P. 367–374. URL: https://doi.org/10.4995/heritage2025.2025.19237 (дата звернення: 30.03.2026).
8. МКІП внесло програму з охорони традиції покриття хат соломою та очеретом до Нацпереліку елементів нематеріальної культурної спадщини. *Міністерство культури України*. 1.08.2024. URL:https://mcsc.gov.ua/news/mkip-vneslo-programu-z-ohorony-tradycziyi-pokryttya-hat-solomoyu-ta-ocheretom-do-naczpereliku-elementiv-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshhyny/ (дата звернення: 30.03.2026).
9. Ukraine. Dakh (ДАХ): Vernacular Hardcore. *La Biennale di Venezia*. URL: https://www.labiennale.org/en/architecture/2025/ukraine (дата звернення: 19.05.2026).
10. Griffiths A. ARCHISPEKTRAS creates holiday home with a sckulptural thatched roof on the Baltic Sea. *Dezeen*. 12 September, 2016. URL: https://www.dezeen.com/2016/09/12/archispektras-dune-house-latvia-baltic- sea-holiday-home-thatched-roof/ (дата звернення: 30.03.2026).
11. Sergey Makhno Architects : [photo]. *Shkrub House*. URL: https://makhnostudio.com/wp-content/uploads/2023/03/g_cx3zeY.webp (дата звернення: 30.03.2026).
12. Woonhuis Lichtenberg. *9graden architectuur*. URL: https://www.9graden.net/projecten/woonhuis-lichtenberg (дата звернення: 30.03.2026).
13. Living on the Edge : [photo]. *Archilovers*. URL: https://www.archilovers.com/projects/34148/living-on-the-edge-gallery?204941 (дата звернення: 30.03.2026).
14. 2-Under-1-Roof House EVA Lanxmeer Culemborg : [photo]. *Architizer*. URL: https://architizer.com/projects/2-under-one-roof-house-eva-lanxmeer- culemborg/ (дата звернення: 30.03.2026).

References

1. Puchkov, A. (2025). *Ukrainskyi arkhitekturnyi styl* [Ukrainian architectural style]. Rodovid [in Ukrainian].
2. Tsapko, Yu. V., Bondarenko, O. P., Tsapko, O. Yu., & Horiachev, V. O. (2019). Obgruntuvannia teploizoliuvalnykh ta vohnestiikykh vlastyvostei ocheretianykh mativ [Substantiation of thermal insulation and fire-resistant properties of reed mats]. *Naukovyi visnyk budivnytstva [Scientific Bulletin of Construction]*, *97*(3), 93–99. https://doi.org/10.29295/2311-7257-2019-97-3-93-99 [in Ukrainian].
3. Tsapko, Yu. V., Bondarenko, O. P., & Tsapko, O. Yu. (2019). Perspektyvy zastosuvannia vohnezakhyshchenoho ocheretu na obiektakh riznoho pryznachennia [Prospects for the use of fire-protected reed in facilities of various purposes]. *Visnyk Odeskoi derzhavnoi akademii budivnytstva ta arkhitektury [Bulletin of Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture]*, *76*, 99–107. https://doi.org/10.31650-2415-377X-2019-75-99-107 [in Ukrainian].
4. Mizukami, T. (2023). A comparative study of building regulations and fire protection methods on thatched roofs in the United Kingdom, Denmark, the Netherlands and Japan. *Fire Technology, 61*, 1359–1381. https://doi.org/10.1007/s10694-023-01454-z [in English].
5. Fukuyama, N., & Yamamoto, S. (2022). Study on the potential of introducing the thatch into contemporary architectures. *AIJ Journal of Technology and Design, 28*. https://doi.org/10.3130/aijt.28.380 [in Japanese].
6. Jamin, C., Kobayashi, H., Fujieda, A., & Suginaka, M. (2025). Insights from past technological and intellectual adaptations in Japanese traditional thatch architecture. In *Earthen and Vernacular Heritage: Conservation, Adaptive Reuse and Urban Regeneration: Proceedings of HERITAGE2025 International Conference* (Valencia, Spain, September 10–12, 2025, pp. 191–198). Universitat Politècnica de València. https://doi.org/10.4995/HERITAGE2025.2025.19267 [in English].
7. Lutsepp, E. (2025). The transformation of tradition: Restoring original Estonian vernacular architecture in a situation where traditional materials are no longer available. In *Earthen and Vernacular Heritage: Conservation, Adaptive Reuse and Urban Regeneration: Proceedings of HERITAGE2025 International Conference* (Valencia, Spain, September 10–12, 2025, pp. 367–374). Universitat Politècnica de València. https://doi.org/10.4995/HERITAGE2025.2025.19237 [in English].
8. Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine. (2024, August 1). *MKSK included the safeguarding programme for the tradition of thatched and reed roofing in the National Inventory of the Elements of the Intangible Cultural Heritage*. https://mcsc.gov.ua/news/mkip-vneslo-programu-z-ohorony-tradycziyi-pokryttya-hat-solomoyu-ta-ocheretom-do-naczpereliku-elementiv-nematerialnoyi-spadshhyny/ [in Ukrainian].
9. La Biennale di Venezia. (2025). *Ukraine. DAKH (ДАХ): Vernacular Hardcore*. https://www.labiennale.org/en/architecture/2025/ukraine [in Ukrainian].
10. Griffiths, A. (2016, September 12). *ARCHISPEKTRAS creates holiday home with a sculptural thatched roof on the Baltic Sea*. Dezeen. https://www.dezeen.com/2016/09/12/archispektras-dune-house-latvia-baltic-sea-holiday-home-thatched-roof/ [in Ukrainian].
11. Sergey Makhno Architects. (n.d.). *Shkrub House* [Photograph]. https://makhnostudio.com/wp-content/uploads/2023/03/g_cx3zeY.webp [in English].
12. 9graden architectuur. (n.d.). *Woonhuis Lichtenberg*. https://www.9graden.net/projecten/woonhuis-lichtenberg [in Nederlands].
13. Archilovers. (n.d.). *Living on the Edge* [Project gallery]. https://www.archilovers.com/projects/34148/living-on-the-edge-gallery?204941 [in English].
14. Architizer. (n.d.). *2 Under One Roof House, EVA-Lanxmeer, Culemborg*. https://architizer.com/projects/2-under-one-roof-house-eva-lanxmeer-culemborg/ [in English].

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 13.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.11.2026